1977. ÁPRILIS

kisdobos

A mi Boriszovunk

Elhatároztuk, hogy megünnepeljük április 4-ét. Csak mi, z őrs. Azt gondoltuk, így igazságos, elvégre értünk is olyt a harc annak idején. Hallottunk már a háborúról, a felzabadulásról az iskolában, meg apukáink is meséltek róla, óllehet a legtöbbünk szülei csak gyerekként élték át az 944—45-ös időket.

Ünnepelünk tehát, de hogyan?

— Menjünk fel a Gellérthegyre, az emlékműhöz! — nondta Péter. De miért éppen oda, amikor ott április 4-én ıgyis mindig sokan gyűlnek össze, hogy emlékezzenek? Jgyanezért vetettük el a Szabadság-téri emlékmű meglátogaásának tervét. Végül megállapodtunk, hogy elmegyünk a Gellért-térre. A kis parkban emelkedő obeliszk megfelel majd őrsünknek. El is indultunk tüstént egy kis terepszemlére, ıogy megnézzük, kinek viszünk majd virágot a felszabadulási évfordulón. Az obeliszk márványán fekete betűkkel sorakozak a nevek. A cirill írás azonban meghaladta tudományunkat. Még szerencse, hogy Pisti is velünk volt. Pisti bátyja már ıetedikes, jó oroszos hírében áll, s ennek örömére Pisti is negtanulta tőle az orosz abc-t. Együtt betűztük ki negyvenıyolc szovjet katona nevét és rangját. Hihetetlen volt, hogy a csendes kis park földjében ők, negyvennyolcan sírjukat elték. Egyikük nevét — krónikás létemre sem tudom megnondani pontosan, hogyan — egyszer csak kiválasztottuk. És ott, az emlékmű tövében róla, Boriszov A. M. gárdaőrnagyról kezdtünk beszélgetni. Találgattuk, milyen ember lehetett? Szőke, barna? Zömök vagy hórihorgas? És vajon milyen keresztnevet rejt az A.? Alexejt, Andrejt, Anatolijt? Álltunk egyik lábunkról a másikra, és töprengtünk, hogyan ismerkedhetnénk meg hősünkkel? Ki mondana nekünk valamit róla? És eközben észrevétlenül személyes ismerősünk lett Boriszov A. M. gárdaőrnagy. Ha ezután harcokról, hősökről, mártírokról hallunk, mind a tízen a mi Boriszovunkra fogunk gondolni, aki értünk jött el Budapestre, és miattunk nem mehetett vissza hazájába. Boriszov A. M. a gárda őrnagya hősi halált halt Budapest felszabadulásáért.

Egy-két nap, és itt van április 4., legnagyobb nemzeti ünnepünk. Boriszovunkról még mindig semmi hír, de nagyapámtól megtudtam, hogyan búcsúztatták őt és bajtársait 1945 május 1-én. Nagypapa ott volt a hősi halottak tiszteletére rendezett gyászünnepségen, az emlékmű leleplezésén. Azt mesélte, egész Buda lerótta kegyeletét azon a napon. Én kissé hitetlenkedtem, de nagypapa nem haragudott, sőt még nevetett is magában, mint aki számított unokája akadékoskodására.

— Azért tettem el ezt az újságot, hogy elhiggyétek! — mondta, és elém tolta az Új Szó 1945 május 3-i számát. Elolvashattam a régiség szagú lap tudósítását az ünnepségről. Az újságban az állt, amit nagypapa mondott. És az, hogy a gyászbeszédet Zikov gárda-vezérőrnagy tartotta. Tehát tiszttársa a mi Boriszovunknak.

Máris Mária, krónikás

Konczek József

ÁPRILIS

Jaj de mély a kék ég!
Köszöntik a hajnalt
rügyek, kis levélkék,
áprilisi gallyak.
Jaj de szép az erdő
tele van virággal.
Felhangzik a csendből
kru-kru-kru madárdal.
Aranyos pitypanggal
áradnak a rétek,
rózsák jó illattal
hívják a lepkéket.
Hajlik a jázminág.
Nyílik orgona is.
Gyűjti táborát
a harmatos április.
Napfény-sugárzású
virágok seregét,
felszabadulásunk
gyönyörű ünnepén.

Görög Júlia rajza

KASSÁK LAJOS

EMLÉKTÁBLA

Tízen voltak fiatal legények,
tízen a hatalmas gyár kapuja mögül,
mindegyik más más sarokból,
a hidászok közül,
a mártinosok közül,
a kovácsok közül,
és így tovább, de már rég
megtörtént köztük az első kézfogás.

Ismerik egymást,
nagyon is jól ismerik.

S nem arra valók, hogy elfeledjük őket.
Születés és halál közt,
mint két meredek part között
rohan és torlódik életük,
néma esküvel a szívükben
s a kék zubbony alatt töltött fegyverrel,
a májusi éjtszaka alagútjaiban,
a törvények rozsdamarta zsilipjein át.

. . . .

Győzni vagy meghalni, így gondolják.
S ha kinyithatnák a szájuk,
nem a halálról, hanem az életről szólnának,
a lányról szólnának, aki vár rájuk
messze, messze a szerelem ezüst forrásánál,
a jövőről szólnának, amiről annyit álmodtak,
ahol tövisei között vidáman dalol a rózsa,
ahol a gyermek is megtalálja a kulcsot
mivel a zárakat kinyithatja és becsukhatja.

És én most helyettük szólok,
azt a dalt dalolom tovább, ami az ő vérükből fakadt,
a jövőről dalolok és tíz legényről,
akik a jövőért estek el panasz nélkül,
szívükben a hűség esküjével,
kezükben kilőtt fegyverrel, mint a hősök,
hősei e gonosz és megalázott kornak,
hősei a népnek, a mi népünknek,
mely kőbe vési bátor homlokuk.

Vladiszláv Bahrevszkij

makk

Rajzolta Horváth Mária

A tanítás tizedik napján az első osztályos Ványa az ötös számjegyet tanulta írni. Az egyest, a kettest, a hármast, a négyest is buzgón írta, az ötöst azonban valóságos szeretettel.

— Vigyázz, Ványa elharapod a nyelvedet a nagy igyekezetben! — mondta az anyja.

— Persze, hogy igyekszem — szólt Ványa —, hiszen az ötöst tanulom — és sóhajtott.

— Nálunk még nem osztályoznak, de majd ha osztályozni fognak, mindig ötöst hozok.

— Mindig ötöst? — kételkedett egy kicsit az anyja.

— Mindig! — mondta komolyan a fiú. — Mindent tudni kell. És ha mindent tudok, ötöst kapok.

Ványa már ötéves korában megtanult olvasni, és kétszer végigolvasott egy vastag meséskönyvet. Számolni is tudott fejben százig. De csak a nyomtatott betűket ismerte.

Leírt két sor ötöst, s elkezdte várni az apját. Csendes este volt, az ég felhőtlen. Ilyenkor mindig kimennek a grundra a csillagokat nézni.

Elkezdett kockákból házat építeni, de abbahagyta. Gyerekes dolog. Bekapcsolta a tévét. Arról beszélt egy tudós, hogy óvni kell a Földet, amíg nem késő. Az emberek rengeteg sok erdőt kivágnak, füsttel, korommal szennyezik a légteret, a folyók, tengerek vizét pedig olajjal. Egyes tudósok szerint ettől a mérhetetlen szennyeződéstől kihűl a Föld, mások viszont éppen ellenkezőleg attól tartanak, hogy felmelegszik. És ha a Föld csak egy fokkal is melegebb lesz, megolvadnak a jéghegyek, és vízözön támad. A völgyeket és a sík vidékeket elönti a víz.

„Na tessék! — ijedt meg Ványka. — Mi éppen síkságon lakunk! Mit képzel apa? A Pamirra kellene költöznünk! Az a Föld legmagasabb pontja."

Ahogy végiggondolta, elszégyellte magát. Eszébe jutott padtársa Léna Balina és a másodikos Miska. Együtt mennek minden nap az iskolába. És eszébe jutott a tanító nénije is, Nyina Mihájlovna. Jó, ő a szüleivel elköltözik a Pamirra. És velük mi lesz?

Gondolataiba mélyedt, de hamarosan megérkezett apja a munkából. Megmosakodott, átöltözött, aztán az ablakra mutatott. Kint sötét volt. Mama be akarta hozni a vacsorát, de apja így szólt:

— Várjál! Sétálunk egyet Ványával.

— A grundotokra, mi? — kérdezte mama.

Nem válaszoltak, mert valóban a grundra mentek. Miért oda? Mert ott az elektromos fények nem zavarták a csillagokat. És nem is volt egészen kihalt. Állt rajta egy tölgyfa. Erős, vén tölgy, a gyökerei kilátszottak.

Az égen semmi újat nem látni. A csillagok örökkévalóak. Az apának és a fiának azonban öröm volt nézni az ismerős csillagokat. S miközben nézték, hirtelen feltűnt az égen egy szputnyik, majd nem sokkal utána elnyelte az egyik csillagkép. Olyan volt mint egy szentjánosbogár.

— Azon a szputnyikon — szólalt meg az apa — automatikus berendezések vannak, de meglehet, hogy űrhajósok is ... Húsz év múlva talán te is egy ilyenen röpködsz.

— Én? — csodálkozott Ványa.

— Miért ne? Az idősek összemennek, a fiatalok megnőnek. Egyesek közületek házakat fognak építeni, mások gabonát termelnek, s lesznek, akik felrepülnek a kozmoszba.

Ványa most megkérdezte, ami leginkább foglalkoztatta.

— Mondd, apa, lehet az, hogy a Föld, ha nem vigyáznak rá, nem óvják, kihűl, vagy ...?

Kiszáradt a torka, nem tudta befejezni a mondatot, mert nem is akarta végiggondolni, hogy a Föld elpusztulhat, ha nem vigyáznak rá.

— Ne-em! — Az apja levette a sapkáját, majd ismét föltette a fejére, ami azt jelentette nála, hogy izgalomba jött. — Nem! Ezt az emberek nem engedik! És ha az emberek nem engedik, akkor nem is következhet be, mert az embernek hatalmas ereje van. Nem! Hiszen

mi mindannyian szeretjük a Földet. Van akinek hegye van, van akinek tengere. Nekünk meg itt egy vén tölgyfánk.

Így beszélgettek. Közben ismét fény villant az égen, de most alulról fölfelé. Egy nagy meteor. Égett, szinte a füstjét látták. Nem örültek ennek az égi vándornak. Hátha egy elpusztult égitest darabja?

Elszomorodtak és hazamentek.

Éjjel Ványa sírva fakadt álmában. Azonnal tudta, miért sírt. Azt álmodta, hogy a Föld megfagyott, s lassacskán jég borított mindent. Akkor ő egy meleg kendővel átkötötte a Földet. De most meg attól félt, hogy megolvad a jég, és vízözön lesz...

Nem tudta, hogyan mentse meg a Földet. Amikor felébredt, eszébe jutott, hogy fákat kell ültetni. „Ha minden ember ültet egy fát — az négy milliárd fa. Négy milliárd! És ha mindenki kettőt ültetne? Az már egy hatalmas erdőség! — Ványa felült az ágyán. — Ezért kell jól tanulni és mindig ötöst kapni, hogy sokat tudjunk. Hogy ha kell, meg tudjuk gyógyítani saját égitestünket. És a többit is."

Miután ezt megállapította, ismét elaludt.

Reggel, alighogy megvirradt, kiment a grundra, a tölgyhöz. Az iskolatáskáját megtöltötte makkal, a tankönyvei bele sem fértek már.

Megérkezve az iskolába, táskáját a katedrára tette.

— Minek ez a rengeteg makk? — kérdezte Nyina Mihajlovna. — Azt kértem, hogy gyümölcsöt és zöldséget hozzatok.

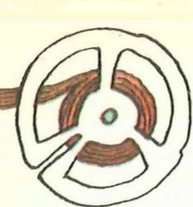
— Ha mindenki ültet egy fát, akkor négy milliárd fánk lesz — válaszolta Ványa. De hát nem mindenki ültet fát.

Ezt Ványa jól tudta. Vannak a Földön pusztaságok, ahol laknak ugyan emberek, de a fa nem él meg, és hatalmas városok is, tele kővel, aszfalttal. És vannak a Földön rossz emberek is, akik egyetlen fát sem ültetnek.

— Azt akarod, hogy telepítsünk egy tölgyest? — mosolyodott el Nyina Mihajlovna. — De hová?

— Keresni kell helyet — válaszolta Ványa.

Fordította Kelemen Sándor

Nagy Katalin: Bemutatom a családom

Orosz István rajza

Ez volt a házifeladat címe. Mondtam is a Gabi néninek, hogy mi szükség van erre?! Ismeri ő a családomat bőven! A felnőttek olyan gyakran járnak hozzá, mintha bérletük lenne a fogadóórára. Az öcsémet és engem fejből is tud Gabi néni, akkor meg minek az írás. Különben is utálok írni. Ő meg utálja olvasni, igaz nem így mondja, hanem úgy, hogy írnék inkább rovásírással, mint az ősmagyarok; ez szép tőle!

Gondoltam meglepem őt — és magamat is, egy füst alatt. Nem kell írni, olvasni, mégis meglesz a dolgozat. Mire való a technika? Van egy jó kis magnóm, azért vették, hogy zenét hallgassak, mert hogy rossz a hallásom. Mármint a zenei hallásom, mert különben jó; én hallom meg legelőbb, amikor kicsöngetnek az óráról. Az tény, hogy hamisan énekelek. Meg is beszéltük az énektanárral, hogy ha látogató jön be az órára, én csak tátogjak némán, mert ha énekelek, elrontom a produkciót. A magnót igazán érdemes volt megvenni, mert azóta folyton zenét hallgatok, akkor is, amikor számtant írok vagy fogalmazást.

Most meg újabb haszna támadt. Gondoltam, riportot készítek a családommal, úgy mutatom be őket, ha már muszáj. Rejtett mikrofonnal dolgoztam, mert az nagy divat. Meg ha nem rejtem el, nem biztos, hogy nyilatkozik a családom.

Mindenkinek azt mondtam, hogy intőt kaptam magatartásból. Ezt csak azért mondtam, mert nem vagyok babonás. Ha babonás lennék, akkor tudnám, hogy nem jó az ördögöt a falra festeni, mert megjelenik. De tudom, hogy nem az ördögön múlik a dolog, mert ha például kiderül a kakaóspoharak ügye, úgyis intő lesz belőle, akár festik a falra, akár nem. Most még nem derült ki, így csak trükkből mondtam az egészet. Mindenki elhitte, és mindenki válaszol rá. Elsőnek a nagyanyámat tudtam a rejtett mikrofon közelébe irányítani.

— Nagyanyám — mondtam neki megfelelőszomorúan — baj van! Intőt kaptam magatartásból.

— Jaj istenem, de borzasztó! Ez nálunk nem szokás. Apád sose hozott gyerekkorában. Micsoda szégyen a családban! Csak az öcséd meg ne tudja... El ne tanulja a rosszat tőled!

Itt aztán rövid zene következett az év legsikeresebb slágereiből, ami nem a nagyanyám véleményéhez tartozott, csak nem jól sikerült a törlés. Egy tánczenei szalagot használtam ugyanis, amiért nagy kár, de még mindig jobb, mintha írnom kellene.

— Öcsi — mondtam tovább a szövegem — baj van! Intőt kap...

— Miért baj az? — vágott a szavamba unottan.

— Hát tudod! Alá kell íratni a szülővel, és majd nevelnek.

— És te nem tudsz írni?

— Nem értem...

— No add ide! Aláírom neked. Két forintért. Mert elég nehéz, még gyakorolni kell. A Kutasét egy forintért írom alá, de az könnyű. Már sokszor írtam...

— Nagyapám — folytattam ismert szerepem — baj van! Intőt kaptam magatartásból.

— Híjnye! — rikkantotta, mint a népi táncosok, még a bajszát is megpödörte közben. De nem volt szomorú, hanem mesélni kezdett nyomban. — Az bizony baj. De azért előfordul az ilyesmi. Em-

lékszem, apád ilyen idős korában hetenként hozott intőt. Mindet én írtam alá. Nagyanyád még ma se tudja. Megkíméltük... De hogy most te is! Hiába, mi Kormosok csak egymásra ütünk!

— Anyu — mondtam este, mikor hazajött — baj van! Intőt kaptam magatartásból.

— Menj apádhoz a jó hírrel — csattan fel anyu nyomban. — Azt mondja úgyis, hogy ő jobban ért a neveléséhez, mint én. Menj a szakértőhöz!

Mentem is azonnal.

— Apu, baj van! Intőt kaptam magatartásból.

Apu egyáltalán nem szólt, csak egy nagy csattanás hallatszott. Aki a magnószalagot hallja, azt hiszi, hogy ez volt apu válasza: egy pofon. Anyu is azt hitte a másik szobában. Ez volt apu trükkje. Összeütötte a két tenyerét, és a csattanástól anyu megnyugodott.

Csak én voltam nyugtalan végül is, mert ez a rejtett mikrofon azért becsapás valahogy. Nem játszhatom le idegenek előtt így... Nagyszerű ötletem támadt megint — jó formában vagyok! Összehívtam a családomat a fürdőszobába. Először nem akartak jönni, mert máskor meg az a baj, hogy mindenki egyszerre tartózkodik ott. De mondtam, hogy ez most a stúdió, mert ez az egyetlen hely a lakásban, ahová nem hallatszik be az utca zaja. Mindenki nagyon csodálkozott, de azért bejöttek. Öcsi még a papagájt is hozta kalitkában, merthogy az is a családhoz tartozik. De én letakartam a fürdőlepedővel, mert különben folyton beszél. És most én akartam beszélni. Azt mondtam:

— Kedves családom! Mindenki tudja, hogy riporternek készülök. Másképp nem lehetek riporter, csak ha gyakorolok. Hallgassátok meg első riportomat. Hálából bejelentem, hogy nem is kaptam intőt, becsület szavamra! Csak azért mondtam, hogy felvehessem magnóra a válaszotokat. Most lejátszom az anyagot.

És lejátszottam. Egészen jól sikerült. A zene itt-ott áthallatszott, mert mondom, a törlés még nem tökéletes. De így legalább élethű a hangulat, nálunk úgyis mindig szól a magnó. Nagyon elégedett voltam magammal, de azért úgy gondoltam, dicsérjenek csak meg mások is! Ezért azt mondtam:

— És most, kedves vendégeim, mi a véleményetek első riportomról?

Akkor a nagymama rögtön sírva fakadt és azt mondta a nagypapának:

— Nahát Papa! Most kell megtudnom huszonöt év után, hogy becsaptatok azokkal az intőkkel. Szégyen, micsoda szégyen...

Anyu nem sírt, hanem éppenhogy nevetett, eléggé gúnyosan.

— Mondhatom nagyszerű nevelési módszere van apátoknak. Haverkodik a fiával! A hátam mögött...

Apu gyorsan letolta Öcsit, mert akárhogy is nézzük, őt meg anyu tolta le. Azt mondta:

— Öcsi! Te csalónak készülsz? Aláírásokat hamisítasz? Ráadásul pénzért? Büntetésből ma este nem nézheted a televíziót...

No hiszen! Öcsi rögtön ordítani kezdett, de olyan hangerővel, hogy belerezgett a magnóm. Mert ezt a beszélgetést is felvettem.

— Többet nem is játszom veled Csaba! — üvöltötte Öcsi — És ne takard le a papagájt. Az az enyém.

Lekapta a fürdőlepedőt a kalitkáról, amitől a papagáj azt hitte, hogy reggel van, és lelkesen rikoltozni kezdett.

— Pityuka aranyos, aranyos Pityuka, puszit Pityukának...

A nagy hangzavarban csak a nagyapám maradt nyugodt. Azt mormogta maga elé — sajnos a család miatt nem merte hangosan — így a magnó se vette fel a hangját, pedig jó lett volna. Szóval azt mondta:

— Riporter lesz ebből a gyerekből. Híres ember. Hiába, mi Kormosok egymásra ütünk.

A továbbiakban a szalagról az év legsikeresebb slágerei szólnak végleg, mert nincs már okom letörölni. Így legalább azt hallgattam egész este. Mert én se néztem meg a tévét. Tudom én, mi az az önkéntes száműzetés.

Folytatjuk

Dobra verjük

Huszonöt éves lett a KISDOBOS!

Első száma 1952 áprilisában jelent meg. Akkori olvasói immár jól benne járnak a felnőtt korban, de sokan közülük mindmáig őrzik magukban azt a kedves élményt, amit a lap szerzett a számukra. Ti, a lap olvasói s mi, akik jelenleg a szerkesztői vagyunk, e jubileumi évfordulón kívánjunk együtt hosszú életet a mi KISDOBOS-unknak.

Szerkesztőség

Országos fesztivál. Azok a kórusok és énekesek, akik a megyei és budapesti találkozón legjobban szerepeltek, most áprilisban újra találkoznak a szentesi országos találkozón. Sok sikert, és jó dalolást kívánunk!

Kukkantó. A Nógrád című megyei lapban olvastuk, hogy a balassagyarmati úttörőház Kukkantó címmel negyedévenként kiadványt készít. Örömükben osztozunk, és egyben bejelentjük, hogy ikertestvérük, a bácsalmási általános iskola II. Rákóczi Ferenc úttörőcsapatának Kukkantó nevű lapja tizenöt esztendős. Legközelebbi Kisdobos számunkban májusban olvashattok róluk!

Mellékletünk: „Szirom-tündér." Vágjátok ki az öt virágszirmot, a varázspálcát és a pillangót, majd a fehér köröket is. A szirmokat egyenként tűzzétek fel egy iratkapocsra úgy, hogy a tündér a harmadik, középső szirom legyen. A második és a negyedik szirom közé helyezzétek a csillagot, illetve a pillangót. A kapcsot hátul hajlítsátok szét, de csak annyira szorosan, hogy a virágot legyezőszerűen szétnyithassátok. A ki-be csukással hol a „Szirom-tündért", hol a varázspálcát, hol a pillangót varázsoljátok elő.

Andor Csilla
4/a osztályos tanuló munkája.
Budapest XI.
Egri József úti általános Iskola

Levél a Magyar Úttörők Szövetségétől

Kedves Kisdobos!

Negyedszázad! — ez olyan komoly szó, hogy talán nem is nagyon való a kisdobosok újságjába. De a tények, tények.

A Kisdobos ma 25. születésnapját köszönti. Izgatottan állnak az ünnepi torta körül a régi barátok: Űr Kata, Coffi, Paprika, Vitéz Jancsi és a többiek. Jelképesen ott sürög a torta körül valamennyi kisdobos s ott állunk mi is, az Úttörőszövetség vezetői, ott állnak az Úttörőszövetség tagjai.

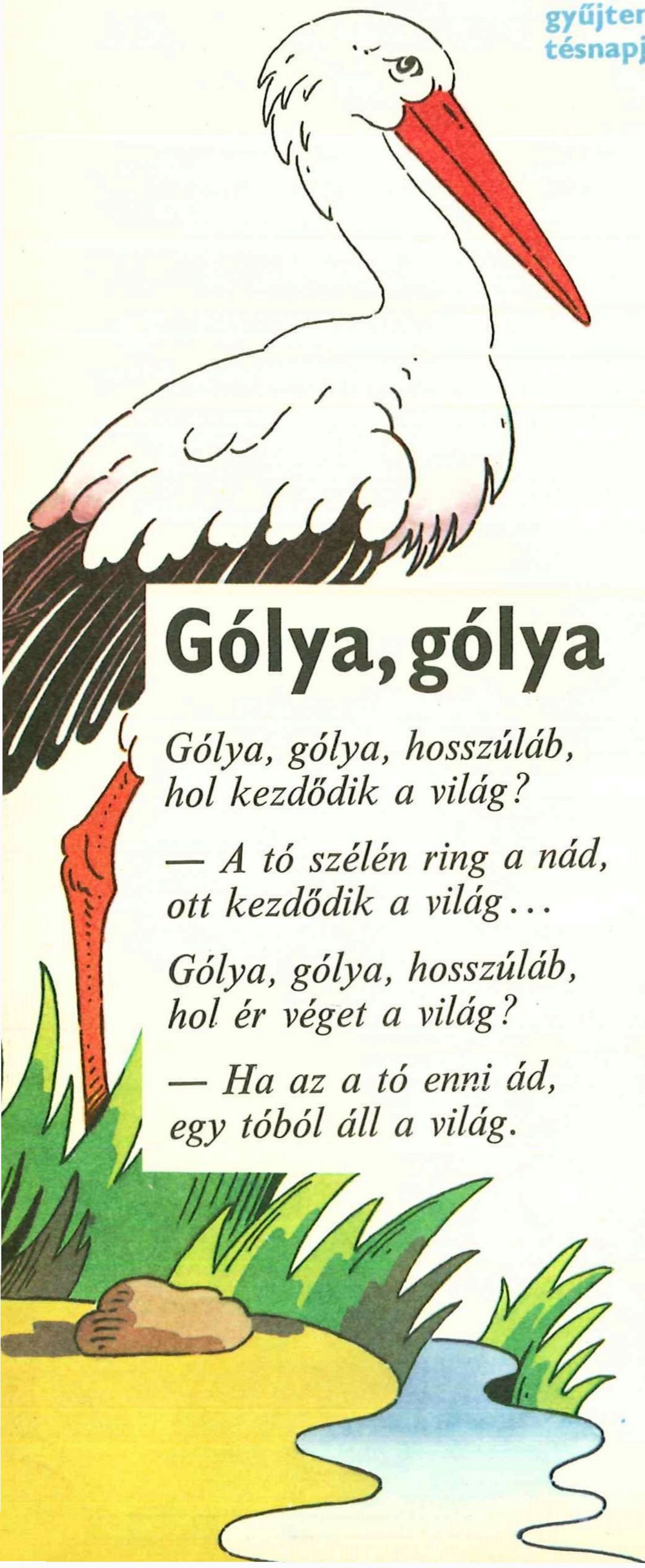
Fújjuk el képzeletben együtt a gyertyát! Kívánunk sok boldogságot, szép verset, rajzot, érdekes történetet, riportot, varázslatos mesét a kedves 25 éves Kisdobosnak.

(Szűcs Istvánné)
a Magyar Úttörők Szövetsége
főtitkára

Zelk Zoltán

1906-ban született. Élete valóságos regény: fiatalon bekerült a munkásmozgalomba, éveken át álnéven élt és írt. A felszabadulás után kiadóknál és napilapnál dolgozott, majd 1952-ben az akkor megalakult KISDOBOS főszerkesztője lett. Kétszeres Kossuth-díjas, és József Attila-díjas. A közelmúltban jelent meg Tollászkodik a tavasz című versgyűjteménye a Móra kiadónál. Hetvenedik születésnapján magas kormánykitüntetésben részesült.

Gólya, gólya

Gólya, gólya, hosszúláb,
hol kezdődik a világ?

— A tó szélén ring a nád,
ott kezdődik a világ...

Gólya, gólya, hosszúláb,
hol ér véget a világ?

— Ha az a tó enni ád,
egy tóból áll a világ.

Párácska

Régen történt ez, nagyon régen s olyan nagyon messze, hogy még a torony tetejéről se lehetett odalátni. Egy kis felhőcske született a hegy fölött, de olyan szép, göndör felhőcske, hogy a nap és a hold egyszerre bújtak ki az égen, csak hogy láthassák a kis felhőt. A vihar is kézen fogta kis unokáit, a szellőket, így indult el velük meglátogatni Párácskát, a most született kis felhőt.

Büszke is volt felhőpapa és felhőmama gyönyörű gyermekére, és gyakran mondogatta felhőpapa a szomszédainak:

— Meglátjátok, mire megnő: zivatar lesz belőle!

— Az bizony — mondogatták a felhőszomszédok —, zivatar, de még országos eső is lehet...

Csak felhőmama búsult, mikor ezt a beszédet hallotta; ő azt szerette volna, hogy mindig ilyen kicsi maradjon a gyermeke, ilyen szelíd és göndör. Sohase kiáltson haragos villámszavakat, ne veszekedjen mennydörögve a földdel, s ne verje le jégkavicsokkal a gyümölcsfák virágait.

Amíg így aggódott felhőmama Párácska sorsa fölött, az egyre növekedett, egyre erősebb lett, s már egyedül szaladgált a hegy csúcsai felett. Egyik reggel odaállt szülei elé, és így szólt:

— Most már megnőttem, erős vagyok, engedjetek el világot látni.

Felhőpapa büszkén nézett Párácskára, s így válaszolt:

— Menj csak, fiam, vándorold be az eget, szórjál villámokat, mennydörögj haragosan, légy erős, büszke felhő...

Felhőmama így szólt:

— Menj, fiam, járd be az eget, szeresd az erdőket s a rét virágait, és szelíd légy, mint nénéd, a szivárvány...

Parácska egy-két esőcseppet könnyezett, elbúcsúzott szüleitől, repülni kezdett az égen. Mikor az erdő fölé ért, hallotta, hogyan sóhajtoznak odalent az ágak:

— Ó, felhőcske, öntözz meg minket, mert halálra száradunk!

A kis felhőnek eszébe jutottak anyja szavai, s megöntözte a tikkadt lombokat. Aztán továbbvándorolt, s egy rét fölé ért. Amikor

meglátták az elsárgult fűszálak, mindnyájan könyörögni kezdtek:

— Ó, kedves felhőcske, ne hagyj szomjan halni minket!

Parácska őket is megöntözte, és boldogan hallgatta, hogyan kortyolják a fűszálak az esőcseppeket.

De akkor bizony már nagyon kicsi felhőcske volt, úgy megfogyott az erdő és a rét megöntözése után, hogy még szállni sem tudott volna, ha meg nem könyörül rajta a szél, és nem fogja erős karjai közé.

Alkonyodott már, mikor egy búzatábla fölé ért, ahol a gazda éppen szomorúan leste az eget. Mikor a kis felhőt meglátta, örömmel felkiáltott:

— Ó, drága felhőcske, vidítsd fel az én kalászaimat, mert ha elszáradnak, nem süthetek kenyeret a gyermekeimnek!

A kis felhő rögtön esővé változott, s a szomjas kalászok boldogan hajladoztak az esőben. A szél pedig hiába kereste kis barátját, mert az már eltűnt az égről, hogy tovább éljen falevélben, fűszálban, margarétában, búzában, kenyérben.

Nagy László

1925-ben született. Első írásai 18 éves korában jelentek meg. Írói ösztöndíjjal Bulgáriában tartózkodott, és költői munkássága mellett ma is főleg bolgár költők és a délszláv népköltészet tolmácsolója. A Kisdobos megalakulása után több évig a lap egyik szerkesztője volt. Háromszor kapott József Attila-díjat, 1968-ban pedig Kossuth-díjat.

A csengő

Kék kövű meggyfás országúton
döcög a szekér-karaván,
az oldalak közt cukorrépa
s rezes csengő a ló nyakán.

Onnan jönnek, hol napot villant
a piros házak ablaka,
hol harcot a kéz közösen vív,
mert megszakadna egymaga.

A szekérzörgés lassan elhal,
csak csengő szól a ló nyakán,
s ez fülembe zeng mindig, mintha
az ő szívüket hallanám.

Balatonparton

Balatonparton
a nádi világban
megbújtam egyszer,
s csodaszépet láttam:
bóbitás nádon
nádiveréb-fészket,
sásbokor alján
kis vizicsibéket.
Vadruca moccant,
topogott a vízre,
barna liléit
vizi útra vitte.
Senki se látta,
csak magam csodáltam,
ott a víz partján
még sokáig álltam.
Játszott a nádas
széllel és derűvel,
s haza indultam
nádihegedűvel.

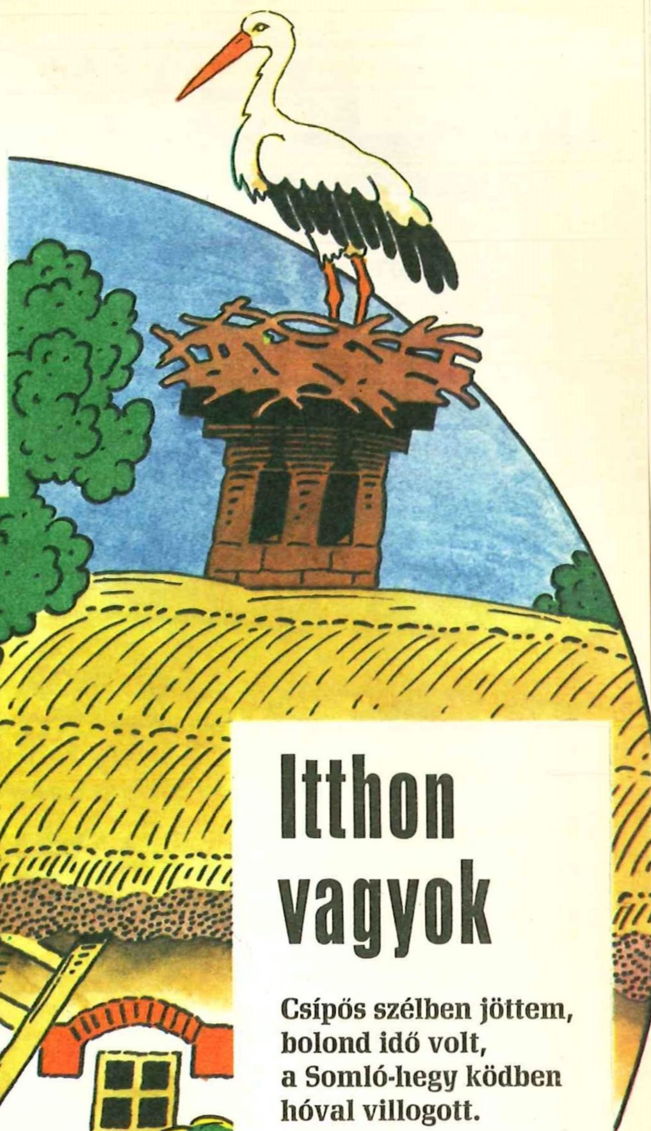

Vida Győző rajzai

Tengerek ködében

Tengerek ködében jön a fecske, gólya,
déli szél fújja, segíti hazafelé.
Vakmerő pacsirta fölnyilall az égbe,
ó, ha a röptét kedvem is követhetné!

Ég s föld a forró áramokat érzi,
dombon, lapályon fényesen serken a fű,
a földet örömmel tiporja az állat,
Csattognak szárnyak, szállj meg te tiszta derű!

Itthon vagyok

Csípős szélben jöttem,
bolond idő volt,
a Somló-hegy ködben
hóval villogott.

Zúgott szálas erdő
ibolyák fölött,
vadvizekben felhő,
bíbic fürödött.

Lenyargaltunk gyorsan
domboldalakon,
átdobogtunk lassan
deszka-hidakon.

Állt a láthatárra
kék csákós torony,
kertünk alatt nyárfa
nyújtózott nagyon.

Láttam a ház vedlett
mész-pikkelyeit,
sár-udvara tetszett,
régen jártam itt.

Megláttam anyámat,
kormot seprűzött,
elrepült a bánat
szeles fák fölött.

Zápor után

Piros tükör a háztető,
aranyfüst égre lebegő,
zöld vesszőkön esőszemek
csimpaszkodva merengenek.

A sudár fán csörgő szarka
tüske-fészkét igazgatja,
kiskutya a füvet eszi,
kifordulnak kis fülei.

Fölfújódva kukorékol,
a vén kakas toporzékol,
cifra lába nyirfa ága,
feje tulipán virága.

Gergely Márta

(1913—1973) írónő. 1957-től szerkesztette lapunkat. Könyveit ma is új kiadásokban olvashatjátok; „Sanyi", „Szöszi", „Többsincs osztály" a legismertebbek. Felnőtteknek is sok regényt és színdarabot írt. Munkásságát a felszabadulás előtt a rangos Mikszáth-díjjal ismerték el. Háromszoros József Attila-díjas.

Attiluska

Attila hatalmas nagy király volt valaha, a hunok királya. A mi házunkban van egy kisfiú, akinek szülei ezt a nevet adták, de mert nagyon kicsi volt, és nehezen is akart nőni, mindenki Attiluskának becézte.

A mi házunk hatalmas nagy bérház, két utcára szól, négy emeletes. Megvan már nyolcvan éves, de még erős, és annyi család lakik benne, mint egy kisebbfajta faluban. Nem akarok dicsekedni, de azért elmondom: egyik házbeli fiúnkból világhírű zongoraművész lett! Igenis, világhírű! Volt már koncertje Amerikában, Párizsban, nem is szólva arról, hányszor játszik itthon.

De én most mégsem róla, hanem Attiluskáról akarok mesélni.

A mi házunkban szeretik a gyermekeket, megengedik nekik, hogy az udvaron játsszanak. Attiluska, többek között arról nevezetes, hogy még három éves se volt, de bámulatos ügyességgel rúgta a labdát. Igaz, előfordult, hogy rúgás közben a másik lába is kiszaladt alóla, és ő a kőre ült. Oda se neki! Nem igen ütötte, nem is üthette meg magát, annyira könnyű súlyú gyerek. Olyan éles a hangja, hogy a tetőn burukkoló galambok is ijedten hallgattak el tőle. De azért mindenki szerette és becézte Attiluskát; néha kiálltunk a körbefutó folyosóra, onnan figyeltük labdarúgó teljesítményeit, biztattuk, még meg is tapsoltuk. Egészen nagy fiúkkal játszott, a tulajdon nagybátyjaival, édesanyja öccseivel, meg néha apukájával is, aki szintén nagyon fiatal ember. Igen, Attiluskának igen fiatal szülei vannak; édesanyjára is jól emlékszem, még kislány korából. A földszinten laknak, sokan vannak testvérek, és talán azért tartózkodnak oly sokat az udvaron, mert ennyien nehezen férnek el a lakásukban.

Telt az idő, és Attiluska, annak rendje és módja szerint iskolába került, a többi vele egykorú gyerekkel együtt.

Van nekem egy közeli szomszédom, Lidi nevű kislány. Éppen egyidős Attiluskával. Lidike rózsásarcú, gömbölyű, vagyis olyan, amilyennek egy kislánynak lennie kell! Mosolygós, kedves, szófogadó, de annyira ám, hogy még örül is, ha valakinek szolgálatot tehet. Ha elutazom

Görög Júlia rajza

valahova, őt kérem meg, öntözze a konyhaablakban tenyésző virágaimat, ha valamit elfelejtek megvenni a Közértben, szívesen leszalad helyettem. Képzeljétek csak el, Lidikének már elsős korában kulcsa van a lakásukhoz! Év elején még megtörtént, hogy nem sikerült kinyitnia az ajtót, ilyenkor becsengetett hozzám, és nekem volt alkalmam, hogy segítségére legyek, kinyissam helyette. Sohasem mondta, hogy félne egyedül a lakásban; mégis, még év elején, sötét, késő őszi délutánokon, behívtam hozzánk, hogy ne legyen maga, amíg a szülei hazajönnek.

Magától értetődik, hogy most, év végén, amikor elkövetkezett a kisdobosavatás, Lidike meghívott engem is a nagy ünnepre. Nagy örömmel mentem el, nem is messzire, csak ide, az utcánkban levő nagy iskolába. Az udvaron volt a kisdobosavatás. Virágot vásároltam az én kis barátnőmnek élete ezen első nagy eseményére, úgy mentem az avatásra.

Mindenki tudja, milyen szép ünnep az avatás, még azon a kopár, szűk iskolaudvaron is. Mások is hoztak virágot, de a legszebb virágoskert maga a gyereksereg, ahogy felsorakoznak a csapatzászló előtt, és pajtásaik színe előtt ígéretet tesznek. Sok-sok avatáson vettem már részt, falun is, városon is, napfényes tereken és zöldellő parkokban, de mindig újra könnybe lábad a szemem az örömtől, akárcsak a kedves szülőké, akik oly boldogan hallgatják gyermekeik csengő hangját.

Nos, ez az avatás mégis abban különbözött minden eddigitől, amelyen részt vettem, hogy ott volt Attiluska is, csakhogy őt nem avatták. Nem is állt a felsorakozott gyermekek között, hanem közöttünk, vendégek között, édesanyjával együtt, aki a kezét fogta. Kellett is, hogy fogja, mert Attiluska nem szeret ám egyhelyben állni, most meg különösen nyugtalan, és csintalan volt. Minduntalan elszökött, szaladgált, kiáltozott azon a fülrepesztően éles hangján. Édesanyja, akit, mint említettem, szintén kislánykora óta ismerek, futkározott utána és szólítgatta:

— Attiluska! Jössz rögtön ide? Rádverek ám! Ssst! Fogd be a szád Attiluska, viseld magad tisztességesen! Akarsz egy pofont, Attiluska?

Szó, ami szó, Attiluska nem is úszta meg a dolgot, addig rakoncátlankodott, amíg édesanyja beváltotta fenyegetését, és jól elverte azt a vékony kis fenekét. Erre meg mi történt? Olyan bőgésbe, sivalkodásba kezdett, hogy mindenki rá figyelt. Szerencsére még nem kezdték el az ünnepséget, nem is kezdhették volna miatta. Mit volt mit tenni? Édesanyja szégyenkezve kivezette Attiluskáját.

Ezek után már rendben lefolyt az ünnepély. Lidikével és szüleivel együtt indultunk hazafelé a rövidke úton a mi házunkig. Lidikére, úgy látszik, mégis csak hatással volt az avatás előtti kínos jelenet, mert ezt mondta:

— Jól tette a tanító néni, hogy nem engedte fölavatni ezt az isten ostorát! Tetszett látni, hogyan viselkedett még az avatáson is?

Nem is tudtam hamarjában, mit feleljek.

— Honnan tudjátok ti, hogy Attilát, a nagy királyt, valaha isten ostorának nevezték? — kérdeztem.

— Azt nem tudjuk — felelte ártatlanul a friss kisdobos, makulátlan kék nyakkendőjével azon a hófehér ingén. — De Attiluskát már év eleje óta így hívja az egész

osztály. Még a tanító nénivel is szemtelenkedik! Tessék elhinni, ilyen rossz gyerek nincs több az iskolában, még a nyolcadikosok között se! Meg is kellett volna buktatni, hogy jövőre ne járjon velünk. Pedig esze volna, csakhogy csibészségre használja.

Azt találtam mondani:

— Azért, hogy nem buta, nem kell rá haragudnotok! Talán, ha mégis felavatják... Ha ott lehetett volna köztetek, ha ő is ígéretet tett volna!

— És azt tetszik hinni, hogy betartaná a hat pontot?

— Egyszerre, egyik napról a másikra talán senki sem tudja betartani mind a hat pontot... Még a legjobb gyerekkel is előfordulhat, hogy valamit elvét egyszer-egyszer...

Felém fordult, meg is állt, nagyra nyitotta kék szemét:

— Nohát... akkor nem tetszik őt ismerni! Ennek már a szép szó nem használ. Az már nem volna igazság, hogy ő is megkapja a kék nyakkendőt, amikor nem is érdemelte ki. Tessék elhinni, hogy ő úgyse tudná megbecsülni a kék nyakkendőt. Csak szégyent hozna rá! Nem érdekli! Meg is mondta!

— Biztos ez? Az előbb az igazságot emlegetted, Lidikém... Honnan tudod, mi történt volna, ha mégis megkapja?

Hazaértünk. Nem tudtam meggyőzni Lidikét, igaz, ő se engem. Napokon keresztül eszemben volt az a kínos jelenet az avatás előtt. Bizonyos jelekből arra következtettem, Lidike sem felejtette el egészen; mintha egy kicsit neheztelt volna rám, amiért Attiluska pártját fogtam. No tessék! Még megtörténhetik, hogy elveszítem egy olyan jó kislány szeretetét, mint Lidike, olyan rosszcsont miatt, mint Attiluska. Annál is inkább, mert ahogy elkezdődött a vakáció, és a gyerekek még többet játszottak az udvaron, Attiluska, mintha még igazolta volna a súlyos büntetést, amit kapott. Még többet hallatta vércsehangját, gorombaságokat kiabált az udvaron tollasozó kislányoknak, még a nagyoknak is. Vakmerően kikezdett az úttörő fiúkkal, és ha megkergették, a nagybátyjaival fenyegette őket... Hogy azok majd ellátják a baját annak, aki hozzá mer nyúlni csak egy ujjal is!

Aztán egyszerre csak, egy délutánon, Lidike feldúltan állt meg nyitott konyhaablakunk előtt, a virágok előtt, amiket ő szokott öntözni, és azt mondta:

— Tessék csak kijönni... Tessék csak nézni...

Kimentem a folyosóra. És mit láttam? Egyfelől a megszokott képet. Attiluska, a papája, meg két nagybátyja — mindegyik divatosan hosszú hajat visel — ott rúgták a labdát az udvaron. Attiluska mamája ott ült a konyhájuk nyitott ablakában, ölében néhány hónapos csecsemőjével, Attiluska húgocskájával. Hanem, ami rendkívüli volt... Attiluska nyakán vadonatúj kék nyakkendő! Szabályosan megkötve sárga-piros csíkos trikója fölött!

Lidike alig tudott szólni a felháborodástól:

— Ehhez mit tetszik szólni? Ilyen szemtelenséget! Ehhez nincs joga! Ez nem is jár neki! Biztosan a papája... Vagy azok a huligán bácsikái vették neki! Most már el tetszik hinni, hogy igazi rossz gyerek?

— De neked is van beismerni valód, Lidikém... Ha igazságos akarsz lenni!

Csak a szemével kérdezte, hogy micsoda az.

— Az nem igaz, hogy nem érdekli a kék nyekkendő... Hogy nem fájt a szíve érte.

— Ezt most... miért tetszik mondani?

— Gondolkodjál csak! Hátha az sem egészen igaz, hogy ennek a gyermeknek már a szép szó nem használ? Muszáj, hogy használjon, Lidikém! Attiluskának is meg kell nőnie, nagyfiú, felnőtt lesz belőle... Mint minden gyerekből! Te nagyon jó kislány vagy, de neked is, ahogy nagyobb leszel, még ennél jobbnak, mindig jobbnak kell lenned! És ahogy nagyobb leszel, majd a jóságod is nő veled! És ha még jobb leszel, ebben biztos vagyok, már nem haragszol annyira Attiluskára ezért a törvénytelen nyakkendőért! Különben... Majd én beszélek Attiluska mamájával, és majd megpróbálom megmagyarázni neki, hogy a kék nyakkendőt nem lehet... pénzért megvásárolni. De csak szépszóval mondom neki, mert csak az használ!

— Ez lesz a legjobb — egyezett bele Lidike. Egy kicsit megnyugodott, és remélem, visszafogadott szeretetébe.

Annál is inkább, mert csakugyan beszéltem Attiluska mamájával. Még szerencse, hogy olyan régen ismerem, és egy kicsit hallgat rám. Igaz, elég sokáig tartott; Attiluska mamája morcos volt eleinte, és azt hajtogatta: ő nem akarja, hogy az ő gyerekét a többiek kitaszítsák! Ő már nem nézhette, mennyire fájt neki, hogy a többinek van, de neki nincs kék nyakkendője. Ki fogja pártját a gyereknek, ha nem a szülei?

Én ezt elismertem. Hát hogyne! Attiluska mamája jót akart.. De óvatosan, szépen megpróbáltam megmagyarázni neki: ez a törvénytelen nyakkendő Attiluska ellen fordítja az igazi kisdobosokat! Ez pedig nem lesz jó! Attiluska mamája ezt belátta. Hiszen ő is volt kisdobos, meg úttörő! Csak arra kért, ne kívánjam, hogy most erőszakkal elvegye fiától a nyakkendőt. Majd egy kis idő múlva úgyis ráun, elfelejti.

— Nem kell, hogy elfelejtse. Mondd neki azt, hogy szépen kimosod, elteszed a nyakkendőjét, arra az időre, amikor őt is felavatják. Talán már a jövő év elején. Majd megkérem a tanító nénijét, hogy a másodikos évnyitón az osztály előtt kösse a nyakába... Ha semmi másért, azért, mert annyira szeretne ő is kisdobos lenni!

Mostanában Attiluska nyakkendő nélkül játszik az udvaron. Nem mindig a nagybátyjaival! Lidike maga is tollaslabdázik vele. Én meg szurkolva várom az évnyitót, hogy ugyan sikerül-e megbékítenem a tanító nénit, annyira, hogy sajátkezűleg felavassa ezt a rosszcsontot.

Kedves Coffi! 1977 április 1.

Képzeld, mi történt tegnap! Az Oroszlán őrs gyűlést tartott. Már mindnyájan ott voltunk, amikor Paprika belépett — egy igazi oroszlánnal együtt!!! — Kölcsönkértem az Állatkerttől — mondta — ne aggódjatok. Nyugodt állat, és nekem szót fogad. Ülj le, Ali! — Ali leült, és megkezdtük az őrsgyűlést. Addig nem is volt semmi baj, amíg véletlenül rá nem léptem Ali farkára. Ali elbődült, és száguldozni kezdett a teremben. Mindent felfordított és összetört. Szörnyű volt!!!

Szerencsére Paprika rákiáltott — és az őrjöngő oroszlán megszelídülve mellébújt. — Jobb lesz, ha visszaviszem az Állatkertbe — mondta Paprika, és elmentek. Paprika így jött vissza: Ali elköszönt tőle .... Szia, üdvözöl rémült barátod, Pocak

Kedves Pocak! Kisírtam a két szemem az aggodalomtól ezért a bolond Paprikáért! Igazán borzasztó, hogy milyen vakmerő dolgok jutnak az eszébe! Csak az vigasztal, hogy április elsején írtad a leveledet, s így biztos vagyok abban, hogy Ali tulajdonképpen egy kis szürke cica, aki megkarmolta Paprika hüvelykujját. Így hát felszárítom könnyeimet. Szia: Coffi

Marék Veronika munkája

Zászlótartó leszek

Jól sikerült az akadályverseny. Az ötödik hely felért egy győzelemmel. Hogyne! Megelőztünk egy harmadikos őrsöt, sőt az ötödikes Sündisznó őrsöt is megelőztük volna, ha Krizsán nem azt mondja az utolsó állomáson a katyusáról, hogy az egy vízierőmű vagy egy űrhajó.

A sikertől mámorosan, énekszóval indultunk vissza ezen a nevezetes napsugaras délutánon. Már láttuk a városka szélső házait, s kék köd szálldogált a hegycsúcs felé, amikor Márti felkiáltott:

— Gyerekek, a zászló!

— Az ám, hol van?

— A Marci hozta!

— Igen, mindig csak én!

— Az őrsi zászlót nem hagyhatjuk ott — zárta le Márti a vitát.

— De ki megy vissza érte?

— Aki kitalálta!

— Aki otthagyta!

— Én nem, mert fáradt vagyok.

— Én nem, mert éhes vagyok.

— Én nem, mert félek egyedül.

— Tudjátok mit, menjen Jancsi — vágott bele Marci és volt valami csúfondáros a hangjában — neki könnyű, csak füttyent a Göncölszekérnek, s már ott is van. És a többiek is mind ellenem fordultak.

— Igen, menjen Jancsi! Mutassa meg, mit tud. — Még Márti se állt ki mellettem, pedig vártam közbeszólását, hogy mégse való egyedül elengedni egy kisgyereket. Összeszorítottam a fogam és csak ennyit mondtam: —

— Vállalom! — Majd én megmutatom nekik, mi a bátorság, mi a hősiesség. Elhozom a zászlót, az őrs piros zászlaját, rajta a jellel, az arany Sárgarigóval. És azt is eldöntöttem, nem kérek mesebeli segítséget. Fordultam, indultam. Vissza a jólismert ösvényen, ahol előbb nótaszóval a Rigó őrs csörtetett.

Hamar elértem az erdő széles fáit. Leveleik közt most indult meg az alkonyi szellő, ezüst cseppek csillogtak itt-ott a bokrokon, kökény és vadrózsa szirmain. Nem szabad leszakítani! — járt az eszemben, mert akkor baj ér. Megszólalt a patak mellettem:

— Gyere utánam! — Kis híján arra vettem utam, de észbe kaptam, nem szabad letérni az útról.

Leültem pihenni egy kidőlt fatörzsre. Jött is a hétrőfös szakállú emberke. Adtam néki a maradék savanyúcukorból, de így szóltam hozzá:

— Most ne ígérj, öregecske semmit, sietnem kell az őrsi zászlóért.

Csodálkozott az öreg, csóválta a fejét és eltűnt.

— Csak rám ne esteledjen, mert akkor a zsiványok kunyhóját is meglátom!

De szerencsére erre nem került sor, egy galagonyabokor tövében rátaláltam a zászlóra. Felkaptam, s robogtam vele vissza, se jobbra, se balra nem néztem, ha ág karcolta arcomat, azzal se törődtem.

Április 4-én az ünnepélyen én álltam a legbüszkébben a sorban. Kezemben szorítottam a zászlót. Én, Vitéz János, őrsi zászlótartó, már többet el nem engedem.

Vitéz Jancsi mesebeli kisdobos

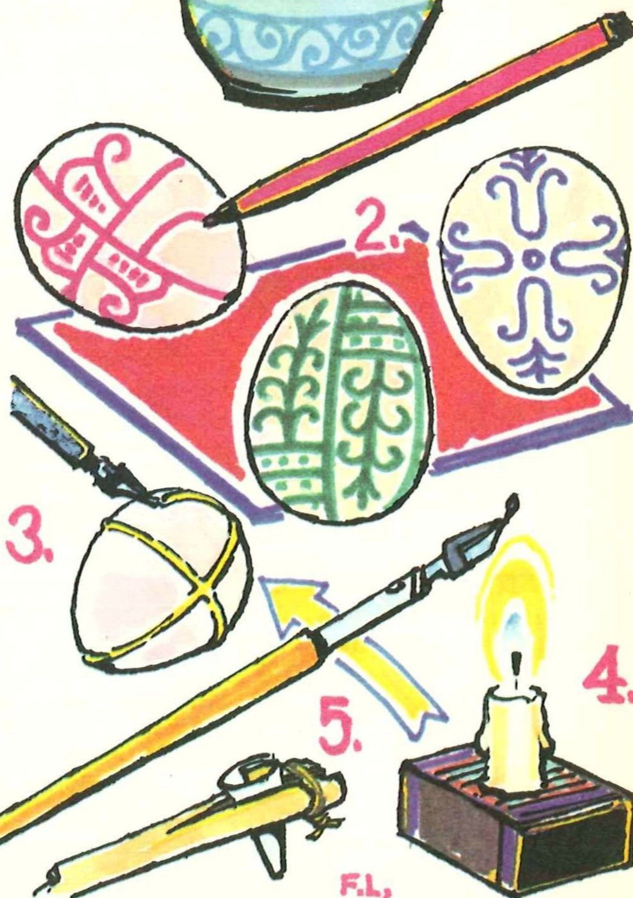
Ferkai Loránt: Piros tojás, hímes tojás

A locsolókat piros tojással illik várni, vagy kékkel, zölddel, lilával. A tojást boltban kapható tojásfestékkel, ruhafestékkel fesd meg, vagyis a festőlében főzd keményre. Egyszerre többet. Utána szalonnahéjjal kend be és fényesítsd ki szépen őket (1.). Hímestojást sem nehéz készíteni: a főtt tojás héjára filctollal rajzolj szép mintákat, ilyenek a 2. ábrán látható régi, népművészminták; de tervezhetsz magad is csíkos, rácsos, cakkos és virágos mintákat, sőt madarat, nyuszit is rajzolhatsz rá kedved szerint.

Faluhelyen még ma is sok helyen „írják" a tojást, ha ügyes vagy, ezzel is megpróbálkozhatsz. Az írott tojásnak az az érdekessége, hogy a színes tojáson a minta fehér, vagyis festetlen legyen. Ez úgy érhető el, hogy a tojásra megolvasztott viasszal rajzolod, írod a vonalas díszítéseket (3.), mégpedig „redisz"-tollal, amit fillérekért vásárolhatsz. A viasz-olvasztás forróvizes láboskába állított bögrében történhet, de egyszerűbb, ha égő gyertya (4.) lángja mellé tartva megforrósítod a redisztollat, s a viaszt magáról a gyertyáról olvasztgatod le vele. Amúgy, mártogatásszerűen. Ha a tollat a lángba tartod, kormos lesz a viasz, piszkos lesz az „írás". Amikor a főtt tojást telerajzolgattad viaszvonalakkal, tedd hideg festőlébe és hagyd benne egy napig, hogy a viasszal nem takart részek megfestődjenek. Ekkor töröld le róla a viaszvonalakat, s előtűnik a fehér vonalakkal kirajzolódó minta. Nagyon mutatós, érdemes fáradozni vele! A népművészek nem redisztollat használnak, hanem gicának vagy köszmicének nevezett kis szerszámot (5.), ami behasított ágba erősített fémcsövecske, tölcsérecske.

Szép húsvéti asztali díszt látsz a 6. ábrán; érdekes formájú ágakra függesztett hímes tojásokat, korsóba állítva. Ehhez nyersen kifújt tojásokat használj: a két végén vastag tűvel kilyukasztott tojások tartalmát bögrébe fújva fel lehet használni, magukat a tojásokat pedig meleg vízzel lemosva megfestheted, kicifrázhatod, még fehér temperával is festhetsz mintát a színes alapra.

Polgári Andrea második kisdobos munkája Budapest; XI., Egri József utcai Általános Iskola

Postafiók 100

Legkedvesebb leveleim áprilisban.

„Kedves Űr Kata! Szeretném, ha keresnél nekem levelező pajtást. Nagyon szeretnék megtanulni magyarul. Már egy kicsit tudok is. Üdvözöl Jónás Etelka, 295400 Munkács, Május elseje út 42/3., Szovjetunió."

„Azért fordulok hozzád Kata, mert szeretnék magyar pajtással levelezni. Képes lapokat gyűjtök, magyar színészekét is. Feka Ilona 295400 Munkács, Fraknó utca 82., Szovjetunió."

„Olyan magyar pajtással szeretnék levelezni, aki szereti a kicsiket. Én gyakran meglátogatom az elsősöket, különben kilencedik osztályba járok. Szabó Andrea 294000 Uzsgorod, Engels u. 31/18., Szovjetunió."

„Barátnők vagyunk, magyar barátnőket keresünk! Kizmán Ágnes 295400 Munkács, Lenin út 51/1, Szovjetunió, és Deák Éva 295400 Munkács, Vöröshadsereg út 1/a., Szovjetunió."

„Kedves Űr Kata! Nálunk mindig történik valami. Mostanában az osztályban lefestettük a padokat. Csúnyák voltak, mert előzőleg verseket költöttünk és írtunk rájuk. Legjobban kézilabdázni szeretünk. De egymás ellen nem érdemes, mert akkor csak veszekszünk. Így csak más osztályokkal játszunk inkább. Szívesen írok még sok mindenről azoknak a magyar gyerekeknek, akiket érdekel. Megala Katalin 295500 Uzlovoe, Május 1 út 56., Szovjetunió."

„Kedves Űr Kata! Segíts nekem szovjet levelezőpajtást keresni, aki lehetőleg tud magyarul. Kincses Júlia Salgótarján-Zagyvapálfalva, Hősök útja 38., Magyarország."

„Kata segíts! Kicsit tudok oroszul, csak szovjet pajtás címe kellene. Nagyon fájna, ha nem levelezhetnék. Zakó Andrea 1033 Budapest, Polgár utca 5. IX. 29."

„Kérlek Kata, küldjél címet a Szovjetunióból, olyan gyereket, aki levelezne velem magyarul. Kovács Csilla 4220 Hajdúböszörmény, Móra Ferenc utca 20., Magyarország."

„Kedves Kata! Tudatom, hogy engem sok minden érdekel: kutatom szülőföldem történetét, szeretem az állatokat, szoktam barkácsolni. Hasonló érdeklődésű pajtással levelezném. Lehetőleg a Szovjetunióból írjon, mert oroszul is tanulok, próbálgatnék neki válaszolni. Takács Andrea 5530 Vésztő, Kossuth utca 124.

„Szovjet kislányok címét kérem tőled Kata. Öttel-hattal szívesen leveleznék, de a többiek se szomorkodjanak, keresek én nekik pajtást, csak írjanak! Jung Éva 7191 Hőgyész, Kossuth utca 34., Magyarország."

Milyen a jó őrsvezető? — ezt kérdeztem a múltkorában olvasóimtól. Még nem kaptam választ, de biztosan kapok majd. Azt is kérdeztem: milyen a jó őrs? Erre már válaszolt néhány illetékes, azaz őrsvezető. Azari Katalinnak (3895 Gönc, Barackfa út 13.) „a legbüszkébb őrsvezető" címet adományozom azért, ahogy őrséről ír: akadályversenyen elsők lettek, sok papírt gyűjtöttek, félévkor nem bukott meg senki.

Sziki Magdolna (4174 Bihartorda, Temető út 1.) már őrsvezető-képző táborban is járt. Most saját őrse van, Sirály a nevük. Csupa fiú, néha rosszak, de az nem baj, mert viszont olyan ötletesek-játékosak-találékonyak, hogy Magdi szinte munkanélküli mellettük. Nem cserélné el őket senkivel!

Szabó Ildikó (3530 Miskolc, Bodnár u. 5.) négyoldalas levelét szívesen közölném szó szerint, annyi okos, érdekes, komoly megfigyelést tartalmaz a kisebb gyerekekről. Például: „főleg piros meg fekete pontokkal mérik a szeretetet, nem tudják, hogy aki feketét ad, attól még szeretheti őket."

Várom a további véleményeket!

Április 1! Tréfával szokás ünnepelni ezt a napot. Kaptam egy levelet. Írója arra kér, derítsem fel, ki az az Éva, aki nyolcadikos, szalvétát gyűjt, két testvére van, Márta és Lacika. Ugyanis levelet kapott tőle, de az illető elfelejtette ráírni a címét, azért kéri az én nyomozó-tevékenységemet. Nomár most... Ha én megtalálnám ezt az Évát, mert mondjuk olvassa ezt a Kisdobost, kinek továbbítsam az adatait ugyan? Mert aki a nyomozásra felkért, annyit írt hosszú levele legaljára: Anikó...

Ehhez hasonló vidám április elsejét, másodikát, harmadikát, májust, augusztust, összesen 365 vidám napot kíván nektek

Űr Kata

Rejtvényiskola

GYUFASZÁMTAN

Múlt számunkban gyufákból kirakott háromszögekből és négyzetekből készítettünk fejtörőket. Gyufából számokat is ki tudunk rakni. Legegyszerűbbek az úgynevezett római számok: (1) stb. Az összeadás, kivonás, egyenlőség jelét is kirakhatjuk. Ha egyes gyufákat elveszünk, a kirakott szám megváltozik.

A gyufa-számokból számtani műveleteket rakunk ki. A rejtvény úgy készül, hogy a kirakott művelet eredménye nem helyes, de ha egy gyufát máshová teszünk, jó eredményt kapunk. Itt tehát egy gyufát felveszünk, de nem dobjuk el, hanem máshova helyezzük. Gyufát nemcsak a számokból, hanem a műveleti jelekből is el szabad venni.

Rakjuk ki ezt az összeadást: (2). Így ez nem igaz. Vegyük el a hármas egy gyufáját és helyezzük a tízes elé (3), ez már jó. Tehetjük az elvett gyufát a XI után is, így is igaz (4).

Nézzünk pár példát (5), kétféleképpen is kijavítható: (6), vagy (7). Itt az összeadás jeléből vettük el az egyik gyufát.

(8), javítva (9), vagy (10).

Feladat: Javítsátok ki ezt az összeadást: (11) és ezt a kivonást: (12). A következő művelet kijavítása egyszerű, de egy kis ravaszság is kell hozzá: (13).

1.
I II III IV V VI
VII VIII IX X...

2. X+III=XI

3. IX+II=XI

4. X+II=XII

5. V+III=I

6. IV−III=I

7. V−III=II

8. XI−VIII=V

9. XII−VII=V

10. XI−VII=IV

11. XI+XI=XX

12. XVI−V=XXII

13. VIII=VI−II

A mindennapi életben használt úgynevezett arab számokat már nehezebb gyufából kirakni, egyeseket csak úgy lehetne, ha a gyufát eltörnénk. Csak azokat használjuk, amelyeket egész gyufákból is ki tudunk rakni: (14). Ezek közül az egyes és négyes, a hármas és nyolcas, valamint a nulla egy-egy gyufa hozzáadásával vagy elvételével átalakítható. Ezekből is készíthetünk rejtvényt. Például (15) így alakítható át (16).

Feladat: Javítsátok ki a következő műveleteket egyetlen gyufa áthelyezésével: (17), (18).

Jó fejtörést kívánunk!

14. 1 3 4 7 8 0

15. 13+4=14

16. 18−4=14

17. 14−1=7

18. 10−13=3

Áprilisi fejtörő

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Jelmondatunk. (a nyilak irányában folytatva) 7. Oroszlánnév. 8. Öreg ember. 9. Vizes mássalhangzói. 11. Ottília becézve. 13. Nem biztonságos. 15. Lánynév. 16. Sakk kifejezés. 19. Igekötő. 20. Legdrágább kincsünk. 23. Kimondott betű. 24. Nem puha. 25. Fordítva régi magyar szó.

Függőleges: 1. Létezik. 2. Levélváltás. 3. Kisfiú név. 4. Indulatszó. 5. Gondoz. 6. Ingyen. 10. Kettős mássalhangzó. 12. Személy névmás. 13. Oda ellentéte. 14. Idő mérték. 17. Kobak mássalhangzói. 18. Érdemek mássalhangzói. 19. Bánni, felszólító módban. 21. Aggtelek magánhangzói. 22. Meséi vége.

Beküldendő a vízszintes 1.

Gondban a nyuszi

Nyuszi apó elindult, hogy kihordja a gyerekeknek a piros tojásokat. A térképen látható utcákat kell végigjárnia. Minden utcán csak egyszer akar végigmenni és a már megtett utat nem szabad kereszteznie. Rajzoljátok be az útját.

Bújócska

Ebben a szövegben fiú- és lányneveket bújtattunk el. Keressétek meg őket.

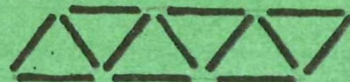
Itt az április. Tegnap is tavaszias enyhe szellő fújt. A más napokon rádiót hallgató gyerekek piros kabátban, didergve, de vígan talpaltak a tarka réten. Hátul a cica is feküdt a hasán, dorombolt."

Cserebere

A gyerekek a locsoláskor kapott piros tojást, tarka tojást, savanyúcukrot és csokoládét cserélgetik. Két piros tojásért adnak egy csokit, egy csokiért egy tarka tojást és két savanyúcukrot, hat savanyúcukorért egy piros tojást. Hány savanyúcukrot adnak egy tarkatojásért?

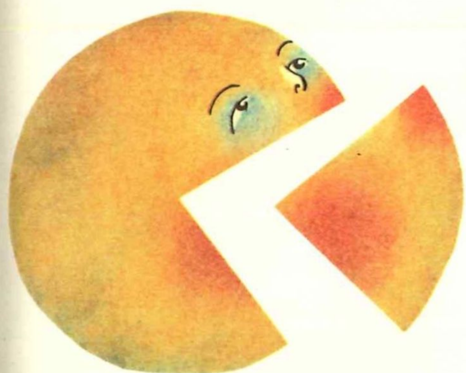
Gyufarejtvény

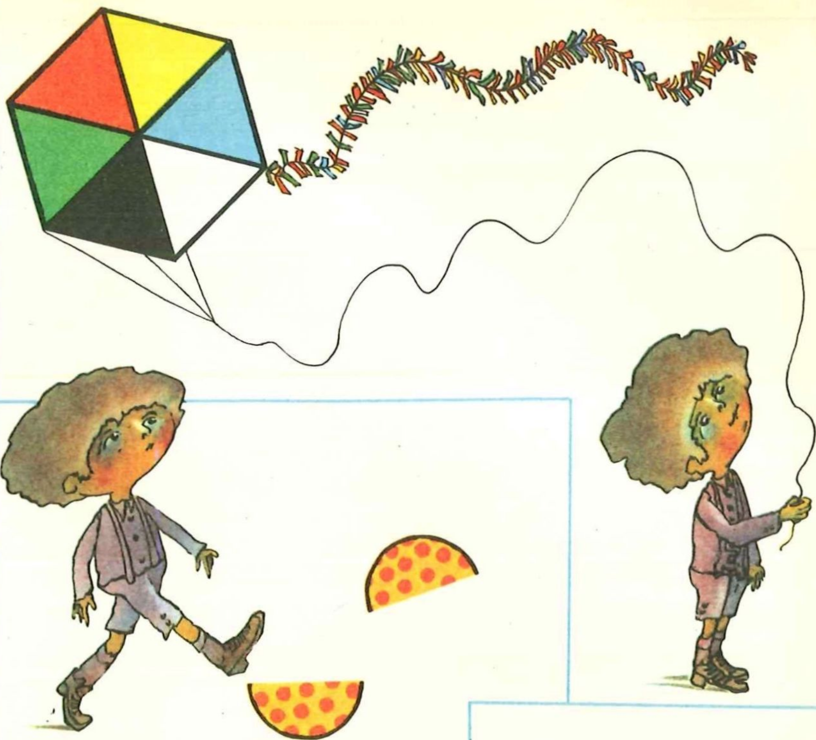
Laci 13 gyufából kirakott hat háromszöget, így:

Egy gyufa felesleges — mondta Peti. 12 gyufából is ki lehet rakni hat háromszöget. Hogyan?

Dallos Jenő: Tréfás mértani formák

1

2

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVI. évf. 4. sz.

Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 664-373
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 77.0092. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Szabó Gyöngyi** 4/a osztályos hévízi kisdobos munkája
A hátsó borítót Vida Győző rajzolta

ra: 4,— Ft

